

Джек Лондон

Семето на Маккой

Нагазил с металния си корпус дълбоко във водата под тежестта на пшеницата в трюмовете си, „Пирене“ се движеше едва-едва, така че човекът от малкото кану можа по-лесно да се качи на борда. Когато погледът му се изравни с борда и той вече виждаше палубата, стори му се, че различни лек, почти незабележим дим. Това приличаше по-скоро на мираж, на някаква трептяща прозрачна завеса, която изведнъж се разпростира пред очите му. За малко да вдигне ръка да я отмахне, но в същия миг си помисли, че остарява вече и е време да поръча да му донесат очила от Сан Франциско.

Като се прехвърли на борда, той погледна нагоре към високите мачти, после към помпите. Те не работеха. На пръв поглед нищо лошо не бе се случило и човекът се учуди защо корабът бе дал тревожен сигнал. Сети се за своите щастливи островитяни и си рече: дано не е някаква болест. Навярно корабът бе привършил водата и хранителните си припаси. Новодошлият се ръкува с капитана, чието изпито лице и угрижен поглед недвусмислено говореха, че го е сполетяла беда, незнайно каква. В същия миг усети лека, неопределена миризма. Напомняше миризмата на прегорял хляб, но малко по-различна.

Човекът се огледа с любопитство наоколо. На няколко крачки от него един моряк с изнурено лице калафатеше палубата. Както се бе загледал в моряка, видя изпод ръцете му да се издига внезапно тънка струйка дим, която се изви и завъртя нагоре и изчезна. Той вече бе стъпил на палубата. Усети, че под краката му пари – топлината бързо проникваше през загрубялата кожа на босите му нозе. Сега разбра какво нещастие бе сполетяло кораба. Веднага устреми поглед към предната му част, откъдето целият екипаж – все моряци с изнурени лица – го гледаше с нетърпеливо очакване. Погледът на влажните му кафяви очи мина над тях като благословия, облекчи болката им, обгърна ги като плащ на велик покой.

– От колко време гори, капитане? – попита той с глас толкова нежен и спокоен, че приличаше на гукаме на гълъб.

Отначало капитанът усети как покоят и блаженството на този глас проникват и в него; после го завладя съзнанието за всичко, което бе изживял и все още изживяваше и се почувствува засегнат. С какво право този дрипав бараба с брезентни панталони и памучна риза внушава покой и блаженство – на него и на изстрадалата му и измъчена душа? Капитанът не стигна до този въпрос по пътя на разсъжденията: неосъзнати чувства го караха да негодува.

– От петнадесет дена – отговори той кратко. – Но кой сте вие?

– Казвам се Маккой – чу се отговорът, в който звучеше ласка и състрадание.

– Искам да кажа лоцман ли сте?

Маккой предаде благословията на погледа си на високия широкоплещест мъж с измъчено небръснато лице, който се присъедини към капитана.

– Всички тук сме лоцмани, капитане, аз познавам всяка педя от тези води.

Но капитанът беше нетърпелив.

– На мен са ми нужни представители на властта. Искам да поговоря с тях и да ги порица.

– В такъв случай можете да поговорите с мене.

Пак този покой, внушаван по невидими пътища, а неговият кораб гори като пещ под краката му! Капитанът вдигна вежди нетърпеливо и нервно и стисна юмрук, като че се готвеше да нанесе удар.

– Кой, по дяволите, сте вие? – попита той.

– Аз съм главният представител на властта – отвърна Маккой все с този невъобразимо мек и нежен глас.

Високият широкоплещест мъж избухна в остър, по-скоро истеричен, отколкото весел смях. И той, и капитанът изгледаха Маккой с недоверие и почуда. Не можеха да си представят, че този босоног бараба ще се държи с такова достойнство. Ризата му беше разкопчана, та се виждаха посивелите косми на гърдите му; фланелка не носеше. Вехтата сламена шапка не можеше да скрие невчесаните

му сиви коси. До средата на гърдите му се спускаше неподрязана патриархална брада. Във всеки магазин за конфекция той би могъл да се поднови от глава до пети само срещу два шилинга.

– Да имате родствена връзка с Маккой от кораба „Баунти“? – попита капитанът.

– Той е мой праядо.

– О! – възкликна капитанът и се замисли. – Казвам се Дейвънпорт, а това е господин Кониг, първият ми помощник.

Ръкуваха се.

– А сега да пристъпим към работа. – Капитанът говореше бързо, защото се налагаше да се действа с най-голяма скорост. – Горим вече две седмици. Всеки момент корабът може да се превърне в ад. Затова взех курс към Питкеърн. Искам да го изкарам на бряг или да го потопя в плитчина, та да спася корпуса.

– В такъв случай сте направили грешка, капитане – рече Маккой. –

Трябваше да гоните Мангарева. Там има удобен бряг и лагуна, чиста като речен вир.

– Но сега сме тук, както виждате – отвърна първият помощник. – Там е работата, че вече сме тук. И трябва да направим нещо.

Маккой поклати любезно глава.

– Тук нищо не можете да направите. Няма пясъчен бряг. Няма дори къде да хвърлите котва.

– Глупости! – каза помощникът. – Глупости! – повтори той високо, докато капитанът му правеше знаци да не се държи грубо. – Какви ми ги разправяте? Тогава къде държите корабите си, а? Шхуните или платноходките, или каквото имате там? А? Отговорете де!

Маккой се усмихваше меко, както и говореше. Усмивката му беше милувка, ласка, която обгръщаше уморения помощник, за да му вдъхне мира и покоя на безметежната душа на Маккой.

– Нямаме нито шхуни, нито платноходки – отговори той, – а канутата си изнасяме горе на скалите.

– Трябва да ми покажете как става това – изръмжа помощникът. – А как ходите до другите острови? Кажете ми де!

– Не ходим. Като губернатор на Питкеърн отивам понякога аз. Когато бях по-млад, пътувах – понякога с търговските шхуни, но най-вече с мисионерския бриг. Но брига го няма вече и разчитаме само на случайно минаващи кораби. Случвало се е в годината да минат до шест. Някой път по цяла година и дори повече не минава никакъв кораб. Вашият е първият от седем месеца насам.

– Да не искате да кажете, че... – започна помощникът.

Но капитан Дейвънпорт се намеси:

– Хайде стига. Губим време. Какво трябва да направим, господин Маккой?

Старецът обърна своите кафяви, кротки като жена очи към брега и капитанът и помощника проследиха погледа му – той се спря върху самата скала на Питкеърн, после върху скупчения на носа екипаж, който нетърпеливо чакаше да се вземе някакво решение. Маккой не бързаше. Обмисляше спокойно и бавно, стъпка по стъпка, с увереността на един разум, който никога не е обезпокояван или измъчван от живота.

– Вятърът сега е слаб – рече той най-после. – Има силно течение в западна посока.

– Тъкмо това ни накура да тръгнем по посока на вятъра – прекъсна го капитанът, за да не го мислят за неопитен в мореплавателското изкуство.

– Да, тъкмо това ви е накарало да тръгнете по посока на вятъра – продължи Маккой. – но днес не можете да плавате срещу това течение. А дори да успеете, никъде наоколо няма бряг. Корабът ви ще бъде безвъзвратно загубен.

Той млькна, а капитанът и помощникът му се спогледаха отчаяно.

– Но аз ще ви кажа какво можете да направите. Тази вечер, около полунощ, вятърът ще се усили – виждате ли онези облачета и онова черното там отвъд оня нос? Оттам ще задуха, от югоизток и то здравата. До Мангарева има триста мили. ползвайте попътния вятър. Там ще намерите баш пристан за кораба си.

Помощникът поклати глава.

– Елате в каютата да хвърлим поглед на картата – каза капитанът.

Маккой се задуши от отровния въздух в затворената каюта. Струйки невидими газове щипеха очите му и ги подлютяваха. Подът под босите му нозе беше още по-горещ, почти непоносимо горещ. Тялото му се обливаше в пот. Той се огледа наоколо почти уплашено. Само по някакво чудо каютата още не беше пламнала. Маккой изпита чувството, че се намира в някаква огромна пеш, в която горещината всеки миг може да се увеличи страхотно и да го изсуши като стръкче трева.

Когато вдигна единия си крак и потри нагорещеното ходило о крачола на панталона си, помощникът избухна в неистов гръмогласен смях.

– Преддверието на ада – каза той. – А самият ад е точно отдолу, под краката ви.

– Жега! – възкликна неволно Маккой и избърса лицето си с носна кърпа.

– Ето къде е Мангарева – рече капитанът, като се наведе над масата и посочи едно черно петънце

сред бялата пустота на картата. – А тук, помежду, има друг остров. Защо да не тръгнем към него? Маккой не гледаше картата.

– Това е остров Кресънт – обади се той. – Островът е безлюден и се подава едва два-три фута над водата. Лагуна има, но няма вход. Не, Мангарева е най-близкото място за вашата цел.

– Нека бъде Мангарева тогава – каза капитан. Дейвнпорт и с това прекъсна помощника си, който сърдито запротестира. – Извикайте екипажа, господин Кониг.

Без възражения матросите се помъкнаха уморено по палубата, като се мъчеха да бързат. Всяко тяхно движение издаваше изнемогата им. И готвачът се измъкна от кухнята, за да чуе какво ще се каже, а до него се подреди и юнгата.

Когато капитан Дейвънпорт обясни какво е положението и съобщи, че възнамерява да се отправят към Мангарева, вдигна се невъобразима врява. Над общия гърлен ропот се разнесоха неразбираеми гневни вико-ве, а тук-там отчетливо се чуваше някоя псувня, дума или израз. За миг над целия този шум се извиси някакъв писклив глас, който закрепва на кокяи:

– Луд! Не ти стигат петнайсет дена в тоя ад, ами сега иска пак да тръгнем в открито море с този, плаващ ад!

Капитанът не можеше да ги усмири, но Маккой като че ги порица и успокои само с благия си вид: ропотът и ругатните замряха и целият екипаж – с изключение на неколцина, които гледаха с тревожни лица капитана – безмълвно отправиха прощален поглед към зелените върхове и навъсения бряг на Питкеърн.

Гласът на Маккой се извиси нежен като пролетен зефир.

– Капитане, струва ми се, някои казаха, че умират от глад.

– Не е лъжа – отвърна капитанът. – През последните два дни съм хапнал само един сухар и парченце съомга. Делим поравно всичко. Виждате ли, когато открийме пожара, незабавно задраихме, за да задуш-шим огъня. И тогава видяхме колко малко храна има в бюфета. Но беше вече късно. Не смеехме да отворим склада. Гладни ли били? Ами че и аз съм гладен като тях.

Той пак заговори на матросите и пак се разнесоха гърлен ропот и ругатни; в изкривените от гняв лица на моряците имаше нещо животин-ско. Вторият и третият помощник се бяха присъединили към капитана и стояха до нето в предния край на юта. Лицата им бяха сковани и безиз-разни; бунтът на екипажа, изглежда, им бе дотегнал до смърт. Капитан Дейвън порт погледна въпросително първия си помощник, а той само безпомощно сви рамене.

– Виждате ли – обърна се капитанът към Маккой, – не можем да принудим матросите да оставят този сигурен остров и да излязат в отк-рито море с горящия кораб. Две седмици вече седят в тоя плаващ ков-чег. Преуморени са, прегладнели са, до гуша им е дошло. Ще лавираме към Питкеърн.

Но вятърът беше слаб, дъното на „Пирене“ се нуждаеше от почист-ване и корабът не можеше да плава срещу силното западно течение. След два часа той бе загубил три мили. Матросите работеха ожесточено, като че ли само със сила можеха да накарат „Пирене“ да върви срещу противодействащите природни сили. Но лавирайки ту вдясно, ту вля-во, корабът неизменно се отклоняваше на запад. Капитанът крачеше

неспокойно напредназад, като се спираше от време на време да погледне блуждаещите струйки дим и да проследи от коя част на

палубата идват. Дърводелецът непрекъснато се мъчеше да открие от кои пролуки излиза димът и когато успяваше, ги калафатеше здраво.

– Е, какво мислите? – обърна се най-после капитанът към Маккой, който по детски любопитно наблюдаваше дърводелеца.

Маккой погледна към брега, който вече се губеше в съгъстващата се мъгла.

– Мисля, че ще е по-добре да се насочим към Мангарева. С този пътен вятър ще стигнем там утре вечер.

– Ами ако огънят избухне? Това може да стане всеки миг.

– Пригответе лодките. Ако корабът пламне, същият този вятър ще ви помогне да стигнете с лодки до Мангарева.

Капитан Дейвнторт се замисли за миг и после Маккой чу въпроса, който не искаше да чува, но със сигурност очакваше:

– Нямам карта на Мангарева. На голямата карта той е само една точица. Няма да зная къде да потърся входа на лагуната. Бихте ли дошли с мен, за да ви използвам като лоцман?

Лицето на Маккой си остана все тъй ведро.

– Разбира се, капитане – отговори той така спокойно и безгрижно, както би приел една покана за обед. – Ще дойда с вас до Мангарева.

Пак повикаха матросите на кърмата и капитанът им съобщи решението, взето на юта.

– Помъчихме се да направим каквото можем, но виждате, че не напредваме. Течението отклонява кораба. Този господин е уважаемият Маккой, главен съдия и губернатор на остров Питкърн. Той ще ни придружи до Мангарева. Както виждате, положението не е толкова опасно. Той не би направил такова предложение, ако това може да му струва живота. Пък каквито и опасности да ни предстоят, щом той по своя воля идва с нас и е готов да се изложи на тях, ние не можем да останем по-назад. Какво ще кажете за Мангарева?

Този път не се вдигна врява. Присъствието на Маккой, увереността и спокойствието, които се излъчваха от него, бяха оказали въздействие. Матросите тихичко разговаряха помежду си. Подканяха някого да излезе напред. Те бяха единодушни, че

от тяхно име трябва да каже няколко думи. матросът, който говореше кокни, и го изтикаха напред. Тази достойна личност, преизпълнена от съзнанието за геройския подвиг, който щеше да извърши заедно с другарите си, извика със святкащи очи:

– Ще вървим, па да става каквото ще! Екипажът измърмори, че е съгласен, и се разотиде.

– Един момент – обърна се Маккой към капитана, който тъкмо се готвеше да даде заповеди на помощника си. – Първо трябва да отида до брега.

Кониг остана като ударен от гръм и изгледа Маккой, сякаш имаше пред себе си умопобъркан,

– Да отидете до брега ли? – извика капитанът. – Но защо? Това ще ви отнеме три часа с вашето кану.

Маккой измери с поглед разстоянието и кимна.

– Да. Сега е шест часът. Не мога да стигна до брега преди девет. Докато събера хората, ще стане десет. Довечера, щом се усили вятърът, използвайте го, за да можете да ме вземете утре сутрин.

– Кажете, в името на здравия разум и разсъдък – избухна капитанът, – за какво ви е притрябвало сега да събирате хората си? Не разбира-те ли, че моят кораб гори под краката ми?

Маккой беше спокоен като море в летен ден и гневът на капитана не го развълнува ни най-малко.

– Да, капитане – изгуква той със своя гълъбов глас, – много добре разбирам, че корабът ви гори. Тъкмо затова ще ви придружа до Мангарева. Но трябва да получа позволение да дойда с вас. Такъв е обичаят ни. Не е нещо маловажно губернаторът да напусне, острова. Може да пострадат народните интереси, затова народът има право чрез гласуване да ми разреши или да ми забрани да замина. Но моят народ ще ми разреши, убеден съм в това.

– Сигурен ли сте?

– Съвсем сигурен.

– Тогава, щом сте убеден, че ще ви разрешат, защо си правите труда да ги питате? Помислете колко ще се забавим – цяла нощ!

– Такъв е обичаят ни – отговори невъзмутимо Маккой. – Освен това аз съм губернатор и трябва да се разпоредя как да се управлява островът, докато отсъствам.

– Но до Мангарева има само двадесет и четири часа път – възрази капитанът. – Дори ако връщането при насрещен вятър ви отнеме шест пъти по-вече време, пак ще се приберете само след една седмица.

По лицето на Маккой се разля широката му добродушна усмивка.

– Край Питкеърн рядко минават кораби, а когато минават, те идват обикновено от Сан Франциско или от нос Хорн. Ще имам голям късмет, ако успя да се прибера след шест месеца. Може да отсъствам и

година, а може да се наложи да отида и до Сан Франциско, за да намеря кораб, който да ме върне. Веднъж баща ми напусна Пяжеъря уж за три месеца, а успя да се върне чак след две години. На всичко отгоре вие нямате храна. Ако се наложи да плавате с лодките и времето се развали, ще минат дни, преди да стигнете земя. Затова утре заран ще ви докарам две канута храна. Най-добре ще е да донеса сушени банани. Усили ли се вятърът, използвайте го. Колкото повече се приближите до острова, толкова повече храна ще мога да ви докарам. Довиждане.

Той протегна ръка. Капитанът я пое и никак не му се щеше да я пусне. Държеше се за нея като удавник за спасителен пояс.

– Как мога да съм сигурен, че ще се върнете сутринта? – попита той.

– Точно това е! – възкликна помощникът. – Как можем да сме сигурни, че не гледа да духне, за да си спаси кожата?

Маккой не каза нищо. Само ги изгледа благо и кротко и на тях им се стори, че получиха част от неговата неизчерпаема душевна увереност.

Капитанът пусна ръката му, а Маккой с един последен поглед, чиято благодат обгърна целия екипаж, се прехвърли през борда и се спусна в кануто.

Вятърът се усили и „Пирене“, макар и с облепено с водорасли и раковини дъно, се отдалечи на шест мили от западното течение. На разсъмване, когато Питкеърн беше на три мили пред тях, капитан Дейвнпорт забеляза две канута да приближават

кораба. Маккой отново се покатери и скочи през борда на нажежената палуба. След него на кораба бяха стоварени много пакети изсушени банани – всеки пакет увит в сушени листа.

– А сега, капитане – каза Маккой, – вдигайте всички платна и жив или мъртъв гонете Мангарева. Аз, знаете, не съм мореплавател – обясняваше той малко по-късно, застанал зад капитана, който гледаше ту към рейте, ту през борда и преценяваше скоростта на „Пирене“. – Трябва да откарате кораба до Маигарева. Забележите ли земя, тогава ставам лоцман. С каква скорост се движим според вас?

– Единайсет възла – отговори капитан Дейвнпорт, като хвърли последен поглед към водата, която бягаше край борда.

– Единайсет. Ако запазим тази скорост, утре заран между осем и девет ще зърнем Маигарева. Към десет или най-късно единайсет ще докарам кораба до брега. И тогава – край на всички тревоги.

На капитана му се стори, че този блажен миг е настъпил вече –

толкова голяма беше убедителната сила на Маккой. Повече от две седмици капитан Дейвълпорт управляваше този горящ кораб и това му бе струвало такива усилия и напрежение, щото си мислеше, че не може да издържа повече.

Вятърът го удари с още по-могътен напор в гърба и изсвири в ушите му. Той прецени силата му и веднага погледна през борда.

– Вятърът непрекъснато се усилва – съобщи капитанът. – Сега старото корито прави близо дванайсет възла. Ако поддържа тази скорост, довечера ще свием някои платна.

През целия ден „Пирене“, със своя товар от тлеещ огън, пореше разпененото море. С настъпването на нощта прибраха бомбрамеелите и брамселите и корабът продължи да се носи в тъмнината, преследван от рева на големите пенливи вълни. Благоприятният вятър даде резултат – на целия кораб се чувствуваше явно облекчение. Към края на вахтата някоя безгрижна душа подхвана песен, а когато удари осем, вече целият екипаж пееше.

Капитан Дейвълпорт нареди да изнесат одеялата му и да ги постелят на покрива на капитанската кабина.

– Вече забравих какво значи сън – обясни той на Маккой. – Не мога да издържа повече. Но можете да ме събудите по всяко време, щом решите,

че е необходимо.

В три часа сутринта някой го подръпна леко за ръката и той се събуди. Надигна се бързо и примигна срещу небето, все още замаян от тежкия сън. Вятърът пееше в такелажата бойната си песен, а побеснялото море блъскаше „Пирене“. Корабът рязко се накланяше ту на една, ту на друга страна и вода често-често заливаше горната палуба. Маккой крещеше нещо, но капитанът не можеше да чуе. Тогава Дейвълпорт се пресегна, хвана Маккой за рамото и го притегли към себе си така, че ухото му да бъде по-близо до устата на губернатора.

– Часът е три – чу той гласа на Маккой, който, все още звучеше като гълъбово гукане, но беше странно приглушен, като че идеше нейде отдалеч. – Изминали сме двеста и петдесет мили. Остров Крее само на трийсет мили от нас, някъде там, право насреща. На него няма фар. Ако продължиме да се носим напред, ще се разбием и ще отидем по дяволи те – и ние, и корабът.

– Как мислите – дали да не легнем на дрейф?

– Да, да легнем на дрейф до разсъмване. Това ще ни забави само четири часа.

И тъй „Пирене“ със своя огнен товар легна на дрейф и поведе борба със зъбатата буря, като посрещаше и разбиваше налитащите вълни. Това бе

черупка, пълна със запалителен материал, а тия влечки върху нея, на косъм от смъртта, с върховни усилия й помагаша в борбата.

– Съвсем необичайно явление е тази буря – каза Маккой на капитана в каютата, дето се бяха приютили. – По правило по това време на годината не би трябвало да има буря. Изобщо напоследък времето е необичайно. Пасатите спряха, а ето че сега духа точно по посоката от която идват те. – Той посочи с ръка в тъмнината, като че погледът му пробяваше стотици мили напред. – Ето там, на запад, страшно се мъти някъде там – ураган или нещо подобно. Имаме късмет, че сме толкова далеч на изток. Тази буря е нищо – добави. – Не може да трае дълго. Това поне мога да ви кажа.!

Призори бурята поутихна. Но зората им разкри нова опасност. Над морето бе легнала мъгла или по-скоро млечна омара, която имаше плътността на мъгла, тъй като пречеше да се вижда, но се стелеше на съвсем тънък слой, защото слънцето проникваше през нея и тя пламтеше от сиянието на лъчите му. От палубата на „Пирене“ излизаше повече дим, отколкото предния ден, и веселото настроение на командния състав и екипажа изчезна. От готварницата долиташе хленченето на юнгата. Това беше първото му пътуване и сърцето му се свиваше от страх пред смъртта. Капитанът се шляеше нагоре-надолу като привидение, хапеше нервно мустака си и се чумереше, без да може да реши какво да предприеме.

– Какво смятате? – попита Дейвнпорт, спирайки се при Маккой, който закусваше с пържени банани и чаша вода.

Маккой изяде последния банан, пресуши чашата и бавно се огледа. Очите му кротко се смееха, когато отговори:

– Как да ви кажа, капитане, горим не горим, да караме. Палубите няма да издържат безкрайно. Тази сутрин са още по-нагорещени. Имате ли да ми дадете едни обувки. Вече ми става трудно с тия боси крака.

Докато обръщаха по посока на вятъра, „Пирене“ загреба две големи вълни и първият помощник изказа пожелание тази вода да навлезе в трюмовете, ако това можеше да стане, без да се отварят люковете. Маккой се наведе над компаса, за да види курса.

– Аз бих се помъчил да го държа по към вятъра – каза той. –

Течението ни отнася.

– Обърнах с още един румб – обясни капитанът. – Не стига ли?

– Аз бих дал два румба, капитане. Тази нищо и никаква буря ускори западното течение повече, отколкото можете да си представите.

Капитан Дейвнпорт се съгласи на румб и половина, след което, придружен от Маккой и първия помощник, се изкачи на марса, за да наблюдава дали няма да се появи земя. „Пйрене“ вече не лежеше на дрейф и с вдигнати платна достигаше десет възла. Вълните бързо намаляваха. Но мъглата не се разпръсваше и към десет часа капитан Дейвнпорт

започна да нервничи. Всички матроси бяха по местата си, готови при първото предупреждение, че се вижда земя, да скочат като дяволи, за да обърнат Кораба. Земята пред тях – един заливан от прибоя риф – можеше да се окаже опасен, защото при тази мъгла щяха да я забележат в последния момент. Измина един час. Тримата наблюдатели на марса се взираха напрегнато в млечното сияние. – Ами ако сме пропуснали Мангарева? – попита внезапно капитан Дейвнпорт. Без да се обръща, Маккой отвърна меко:

– Какво от това? Давайте напред, капитане. Друг избор няма. Пред нас е цял архипелаг – Туа Ййту. Рифове и атоли колкото щеш – по протежение на хиляда мили. Все ще стигнем някъде.

– Тогава напред. – Капитан Дейвнпорт даде да се разбере, че смята да слезе на палубата. – Пропуснали сме Мангарева. Бог знае къде има друг архипелаг. По-добре да бях обърнал на два румба – спря той след малко. – Това проклето течение обърква всички сметки на мореплавателя. – Старите мореплаватели наричат Туамоту „Опасния архипелаг“ – каза Маккой, когато вече бяха слезли на палубата. – Наименованието се дължи донейде тъкмо на това течение.

– Веднъж в Сидней разговарях с един мой приятел моряк – намеси се Кониг. – Пътуваше с търговски кораби из тоя архипелаг. Та той ми каза, че осигуровката била осемнайсет процента. Вярно ли е?

– Маккой кимна усмихнат.

– Вярно е, само че никой не приема осигуровки – поясни той. – Всяка година собствениците спадат двайсет на сто от стойността на шхуните си. – Велики боже! – възкликна капитан Дейвнпорт. – Това значи, че животът на една шхуна е само пет години! – Той поклати унило глава и промърмори: – Опасни води, опасни води! Отново влязоха в каютата, за да погледнат голямата карта; но отровният дим ги прогони и те изскочиха на палубата, задавени от кашлица. – Това е остров

Моренхаут. – показва Капитан Дейвнпорт на картата, която вече бе разгърнал на покрива на каютата. – В никакъв случай няма по-малко от сто мили до там. Сто и десет. Може да стигнем, но е много трудно – със съмнение поклати глава Маккой. – Може да изкарам кораба на брега, но може и да го разбия в рифа. Опасно място, много опасно място.

– Ще рискуваме – реши капитан Дейвнпорт и се залови да изчислява курса.

Още следобеда свиха част от платната, за да не подминат острова през нощта. При втората вахта екипажът възвърна доброто си настроение. Земята беше толкова наблизко, че на сутринта щеше да се свърши с тревогите им.

Но на сутринта не се виждаше нищо освен ослепителното тропическо слънце. Югоизточният пасат духаше сега откъм изток; и гонеше „Пирене“ със скорост девет възла. Капитан Дейвнпорт привърши изчисленията си и събщи, че остров Моренхаут е на не повече от десет мили пред тях. „Пирене“ измина тези десет мили; измина и още десет; но наблюдателите на трите мачти не виждаха нищо освен пустото, окъпано в слънце море.

– Казвам ви, че пред нас има земя – извика им капитанът от юта.

Маккой се усмихна успокоително, но капитанът се огледа като побъркан, грабна секстанта си и хвърли поглед към хронометъра.

– Знаех си, че съм прав – почти изкрещя той, след като определи мястото на кораба. – Двайсет и един и дваайсет и пет южна; сто трийсет и шест и две западна. Нали ви казах! А вие какво изчислихте, мистър Коник?

Първият помощник погледна собствените си изчисления и тихо каза:

– Двайсет и един и дваайсет и пет – точно; но дължината ми е сто трийсет и шест и четиридесет и осем. Тук има чувствителна разлика...

Но капитан Дейвнпорт отмина с такова презрително мълчание неговите изчисления, че го накара да скръцне със зъби и да изругае злобно под носа си.

– Дръж под вятъра – заповяда капитанът на кормчията. – Три румба – дръж така!

После пак се залови с цифрите и започна да изчислява отново. От лицето му се лееше пот. Той хапеше мустаците си, устните, молива и гледаше числата, като че виждаше привидение. Изведнъж с резки силни движения смачка изписаната хартия в юмука си и я стъпка. Коник се ухили злобно и се отдалечи, а капитан Дейвнпорт се облегна на

кабината и половин час не продума, отправил поглед по посока на вятъра с израз на безнадежност на зеленото си лице.

– Господин Маккой – рязко наруши той мълчанието, – на картата е отбелязана група острови името им не е означено, – ей там на север или северозапад, на около четиридесет мили. от нас. Това са оСтровите Актеон. Какво ще кажете за тях?

– Те са четири и все ниски – отговори Маккой. – напред е Матуери – безлюден, без вход за лагуната. После идва Тенарунга. На него живееха шепа хора, но може и да са го напуснали вече. Всеки случай няма вход за кораб – само за лодка, дълбочината е един разтег. Другите два са Вехауга и Теуаю. Безлюдни, без входи, много ниски. В тази ивица няма място за „Пирене“. Ще се разбие на парчета.

д Чуйте го! – побесня капитан Дейвънпорт. – лагуни! Без входи! За какво, по дяволите, са дадени островите? Добре тогава – излая той като възбуден териер, – на картата са дадени цял куп рифове на северозапад. Какво ще кажете за тях? Има ли някой от тях вход, през който да вкарам шхуната си?

Маккой размисляше спокойно, без да поглежда картата. Всички тези острови, рифове, плитчини, лагуни, входи и разстояния бяха нанесени върху картата на паметта му. Той ги познаваше тъй, както градският жител познава сградите, улиците и уличките в своя град.

– Папакена и Ванавана са на северозапад, на сто мили и дори повече – рече той. – Единият безлюден, а доколкото разбрах, хората от другия се преселили на остров Кадмус. Всеки случай нито единият, нито другият има вход за лагуната. яуи е на още сто мили нататък, на северозапад. няма вход,. безлюден.

– Добре, на четирийсет мили отвъд тях има два острова, нали? – попита капитанът и вдигна глава от картата.

– Парос и Мануханги – без входи, безлюдни. гоненго пък е на още четирийсет мили зад тях, той е безлюден и без вход. Обаче има един остров Хао. Точно такъв ни трябва. Лагуната му е трийсет мили дълга и пет широка. Хора колкото шещ;

И вода се намира. А през входа на лагуната може да мине и най-големият кораб. Той млъкна и погледна загрижено капитан Дейвънпорт, който, наведен над картата с пергел в ръка, бе изпъшкар.

– Няма ли лагуна с вход някъде по-близо от остров Хао? – запитва капитанът.

– Няма, капитане, тази е най-близката.

– Тъй, това прави триста и четиридесет мили. – Капитан Дейвълпорт говореше много бавно, реши телно. – Не мога да рискувам живота на всички те си хора. Ще блъсна кораба в някой от Актеоновите острови. Ех, хубав кораб е – добави той със съжаление, след като промени курса, внимавайки повече от всякога за западното течение.

Подир един час небето потъмня. Югоизточния пасат все още духаше, но над океана се извиха гъсти вихрушки.

– Ще стигнем до островите в един часа – уверено заяви капитан Дейвълпорт. – Най-късно в два. Маккой, изведете кораба на острова, където има хора. Слънцето вече не се показва, а в един часа не се виждаше никаква земя. Капитан Дейвълпорт погледна килватера, който се отклоняваше от правата линия.

– Боже всемогъщи! – изпъшка той. – Източно течение! Погледнете!

На Кониг не му се вярваше. Маккой уклончиво заяви, че няма причина в този архипелаг да не се появи източно течение. След пет минути една вихрушка препречи временно пътя на попътния вятър и „Пирене“ тежко се заклати в нейната фуния.

– Къде е лотът? Дайте го веднага насам! – извика капитан Дейвълпорт. Хвана въжето на лота и проследи как то образува „корем“ на североизток. – Ето вижте! Хванете и вие.

Маккой и помощникът стиснаха въжето и усетиха как то бръмчи и трепти неудържимо, хванато от силното течение.

– Скоростта на течението е четири възла – каза Кониг. – Източно течение вместо западно – рече капитан Дейвълпорт и изгледа с укор Маккой, сякаш; беше виновен за това.

– Ето една от причините, капитане, поради което осигуровката на корабите, плаващи в тия води, е осемнайсет процента – отвърна весело Маккой. – никога не се знае. Теченията винаги се менят. На времето дойде един човек с яхта „Каско“ – пише книги, но не помня вече името му. Той подмина Такароа на тридесет мили и стигна Тикей само поради променливите течения. Сега вятърът бие отстрани, обърни няколко румба, та да бие по-отзад.

– Но откъде да знам колко ме отклонява това течение? – ядоса се капитанът. – Откъде да знам по колко румба да обърна?

– И аз не знам, капитане – каза Маккой съвсем меко.

– Попътният вятър пак задуха и подгони право пред себе си „Пирене“, чиято палуба димеше и пушеше в сивата светлина на деня. После корабът зави, започна да се движи ту наляво, ту надясно, пресичаше собствената си следа и кръстосва морето, търсейки островите Актеон,

които наблюдателите на мачтите все не можеха да видят.

Капитан Дейвнпорт беше извън себе си. Яростта му се изразяваше в мрачно мълчание и целия след обяд той или крачеше по юта, или стоеше облегат на вантите. Привечер, без дори да се посъветва с Маккой, насочи кораба на северозапад. Кониг, който скришом хвърляше погледи към картата и компаса, и Маккой, който открито и простодушно поглеждаше компаса, разбраха, че плават към остров. Към полунощ вихрушките спряха и се появиха звезди. По всичко изглеждаше, че денят ще бъде ясен, и това ободри капитан Дейвнпорт.

– Сутринта ще определя мястото на кораба – каза капитанът на Маккой, – макар че е истинска загадка на каква ширина се намираме. Но аз ще ползвам Сомнеровия метод и ще установя. Известен ли ви е този метод?

След това той обясни подробно метода на Маккой.

Денят се оказа ясен, пасатът духаше упорито

от изток и „Пирене“ не по-малко упорито плаваше с девет възла.

Капитанът и помощникът определиха местоположението на кораба по Сомнеровия метод

и се уточниха, на обед пак уточниха мястото и се, сравниха сутрешните наблюдения с обедните,

– Още двацет и четири часа и ще стигнем – каза уверено капитан Дейвнпорт на Маккой. – Цяло чудо е, че палубите на старото корито все още се

държат. Но няма да оцелеят. Няма да оцелеят. Вижте как с всеки изминал ден димят все повече и повече. И все пак палубата е яка, прясно зифтосана в Сан Франциско. Бях изненадан, когато огънят избухна и трябваше да запушим люковете. Я вижте!

Замълча и със зинала уста се вторачи в струята дим, която се кълбеше и виеше в подветрената страна на бизанмачтата, на двадесет фута над палубата.

– Отде пък се взе там? – попита той възмутено. Под тази струя немаше дим. Промъкнала се през палубата, запазена на завет от мачтата, по някакъв каприз тя се бе оформила и ставала видима едва на тази височина. Виейки се, димът се отдалечи от мачтата и за миг се задържа над капитана като някакво злокобно знамение. В следния миг вятърът го разнесе и устата на капитана дойде в нормално положение.

– Та, както ви казвах, бях изненадан, когато запушихме люковете. Палубата беше плътно зифтосана и все пак пропускаше дим като сито. Оттогава насам все зифтосваме ли зифтосваме. Отдолу трябва да има

страхотно налягане, за да изтласква толкова много дим през нея.

Следобед пак се заоблачи и времето стана дъжделиво и бурно. Вятърът току променяше посоката си между югоизток и североизток, а към полунощ „Пирене“ бе изненадан и от силен вятър откъм югозапад, който продължи да духа неспирно.

– Няма да стигнем до Хао по-рано от десет-единайсет – каза разочаровано капитан Дейвнпорт в седем часа сутринта, когато мимолетната надежда, че ще изгрее слънце, бе погребана от вълма облаци на изток. – Какво става с теченията? – унило попита той в следващия миг.

Наблюдателите на мачтите не видяха земя и през целия ден ту ръмеше тих дъжд, ту напираше бесен вятър. Привечер откъм запад заприиждаха големи вълни. Барометърът падна на двадесет и девет и петдесет. Вятър нямаше, но въпреки това застрашителното вълнение все се увеличаваше. Скоро „Пирене“ запрепуска лудо по огромните вълни, които връхлитаха в безкрайна редица от тъмнината на запад. Вахтените прибраха с най-голяма бързина част от платната и когато умореният екипаж привърши работа, в мрака се чува диви, заплашителни гласове, които роптаеха и се оплакваха. По едно време извикаха на кърмата вахтените от десния борд, за да по-притегнат кое-що, и матросите открито показаха, че са сърдити и не желаят да работят. Във всяко тяхно бавно движение имаше протест и заплаха. Въздухът беше влажен и лепкав като клей, а при тази липса на вятър всички матроси се задъхваха и жадуваха да дишат с пълни гърди. Пот се стичаше по лицата и голите ръце. Капитан Дейвнпорт, с лице по-изпито и изнурено от всякога, с непрестанно взиращи се, угрижени очи, изпитваше потискащото чувство, че им предстои бедствие.

– Бурята е далеч на запад – каза насърчително Маккой. – В най-лошия случай ще ни закачи с края си.

Но капитан Дейвнпорт не прие това успокоение и под светлината на един фенер зачете онази глава от своя наръчник, в която се обясняваше как трябва да действуват капитаните при циклонни бури. Някъде откъм средата на кораба долетя хленченето на юнгата, което наруши тишината.

– Я млъквай! – изрева капитан Дейвнпорт, и то толкова силно, че всички на борда се стреснаха, а виновникът зави неистово от страх и ужас.

– Господин Кониг – каза капитанът с разтреперан от гняв и нерви глас, – моля ви се, запушете с някой парцал устата на това пеленаче.

Но при момчето отиде не Кониг, а Маккой и след няколко минути

то се успокои и заспа.

Малко преди да се зазори, от югоизток долетя първият полъх, който скоро се превърна в силен вятър. Всички матроси излязоха на палубата и зачакаха решението, което ще се вземе.

– Сега сме добре, капитане – каза Маккой, застанал близо до Дейвнпорт. – Ураганът е на запад, а ние сме южно от него. Този вятър е последица от вакуума. Няма да се усили повече. Може да вдигнете платната.

– Но какъв е смисълът? Накъде ще плаваме? Втори ден вече не сме определяли мястото на кораба, а трябваше да видим остров Хао вчера сутринта, В каква посока се намира той – северна, южна, в източна или каква? Кажете ми това и аз тутакси ще вдигна платната. .

– Аз не съм мореплавател, капитане – каза Маккой меко както обикновено.

– А пък аз смятах, че съм – отвърна капитанът, – преди да попадна в този архипелаг.

По обед се разнесе гласът на наблюдателя: „Подводни скали отпред!“ Извиха и започнаха да отпускат и да прибират платната едно по едно. Корабът се плъзгаше по водата, борейки се с течението, което застрашаваше да го отнесе право към скалите;! Командири и матроси заработиха като бесни – готвачът и юнгата, самият капитан и Маккой, всички помагаха. Отърваха се на косъм. Това беше плитчина с голи, опасни скали, над които морето не спирно се разбиваше – тук дори морски птици не кацах да починат, камо ли човек да оцелее. Течението довлече кораба на стотина ярда от плитчината, след което го спаси вятърът и още в същия миг задъханият екипаж, свършил вече работата си, изсипа порой ругатни връз главата на Маккой – Маккой, който бе дошъл на борда и бе предложил да отидат до Мангарева, който ги бе подмамил да оставят остров Питкеърн и да тръгнат към сигурна гибел в тия опасни и страшни води. Но спокойната душа на Маккой беше несмутима. Той им се усмихна – просто, мило и доброжелателно – и на неговата възвишена доброта като че проникна някак в черните им мрачни души, засрами ги и тези хора задуши в гърлата им готовите да изхвъркнат ругатни.

– Опасни води Опасни води! – замърмори капитан Дейвнпорт, след като корабът му мина невредим край плитчината; но изведнъж млъкна и се втренчи в нея – тя трябваше да бъде точно зад кърмата, а се оказа встрани, откъдето духаше вятърът, и се отдалечаваше бързо по посока на вятъра.

Капитанът седна и закри лице с длани. И първият помощник, и

Маккой, и целият екипаж видяха това, което той бе видял. Южно от плитчината на точно течение ги бе понесло към нея; северно плитчината не по-малко бързо течение бе грабнало кораба и го отнасяше.

– Бях чувал за този архипелаг Туамоту – простена капитанът и вдигна побелялото си лице. – Капитан Мойъндейл ми разправяше за него, след като бе претърпял корабкрушение в тия води. А пък аз му се присмивах зад гърба. Прости ми, боже, присмивах му се. Каква е тази плитчина? – обърна се внезапно към Маккой.

– Не зная, капитане.

– Защо не знаете?

– Защото нито съм я виждал, нито съм я чувал.

Но знам, че не е отбелязана на картите. Тези води никога не са били напълно изследвани.

– Значи не знаете къде се намираме?

– Знам толкова, колкото и вие – меко отвърна Маккой.

В четири часа следобед забелязаха кокосови палми, които на пръв поглед растяха във водата. Малко по-късно над морето се очерта нисък атол.

– Сега знам къде сме, капитане. – Маккой свали бинокъла от очите си. – Това е остров Резолушън. Намираме се на четирийсет мили отвъд остров Хао, а имаме насрещен вятър.

– Тогава пригответе се да изведете кораба на брега. Къде е входът?

– През него може да мине само кану. Но щом веднъж знаем къде сме, можем да се насочим към Барклай де Толи. Той е само на сто и двамайсет мили оттук, на северозапад. При този вятър ще стигнем там към девет часа утре заран.

Капитан Деивънпорт гледаше картата и се чудеше какво решение да вземе.

– Ако разбием кораба тук – добави Маккой, – пак ще трябва да стигнем до Барклай де Толи, само че с лодки.

Капитанът даде своите заповеди и „Пирене“ пак пое курс в това негостоприемно море.

По обед на другия ден отчаяние и недоволство Царяха на димящата палуба. Течението се бе усилило вятърът бе отслабнал и „Пирене“ се отклоняваше на запад. Наблюдателят зърна Барклай де Толи на изток, едва забележим от мачтата, и „Пирене“ Напусто се мъчи с часове да се насочи към него. Кокосовите палми блуждаеха непрестанно на хоризонта като мираж, който можеше да се види само от

д мачтата. От палубата те не се виждаха – закриваше ги кръглата

форма на земята. Капитан Дейвнпорт още веднъж се допита до Маккой и до картата. Макемо се намираше на деведесет и пет мили на югоизток. Лагуната му беше тридесет мили дълга, с чудесен вход. Когато

капитан Дейвнпорт даде своите заповеди, екипажът отказа да се подчини. Матросите заявиха, че този адски огън под драката им е дошъл до гуша. Пред тях има земя. Какво, ако не успеят с кораба? имат лодки? Корабът нека изгори. Собственият им живот все пак им е поскъп. Досега бяха служили вярно на кораба, сега ще служат на себе си.

Отстранявайки от пътя си втория и третия помощник, те се хвърлиха към лодките и се заеха да ги свалят, за да ги спуснат във водата. С револвер в ръце капитан Дейвнпорт и първият помощник се насочиха към края на юта, когато Маккой, който се бе качил на покрива на капитанската каюта, заговори. Той се обърна към моряците и още при първия звук на неговия гълъбов, гукащ глас те се спряха! да го чуят. Маккой им предаваше своя неизразим мир и покой. Мекият му глас и ясните мисли струяха към тях в магически поток, укротяваха ги мимо волята им. Той ги върна към отдавна забравени неща, някои си припомниха люлчините песни от детството и успокояващата милувка на майчината ръка в края на деня. И ето че на света нямаше вече трудности, нямаше опасности, нямаше ядове. Всичко си беше както трябва да бъде, съвсем редно бе да обърнат гръб на сушата пред тях и отново да се впуснат в морето с този адски огън под краката си.

Маккой говореше просто; но тайната не беше в казаното. Самата му личност говореше по-красноречиво от всяка дума, която той би могъл да произнесе. Това беше някаква душевна алхимия, загадъчно неуловима и дълбоко проникновена – тайнствено лъчение на духа, примамващо, ласкаво, и смирено, и изключително властно. То беше просветление за тъмните дълбини на душите им, чистотата и благостта, много по-силна от принудата на лъскавите смъртоносни револвери...

Матросите се колебаеха, не им се искаше да се разотидат; тези, които бяха спуснали скрипците,

ги прибраха. После един, втори, трети и накрая всички се отдалечиха с тромава походка.

Лицето на Мак Кой сияеше по детски радостно, когато той слезе от покрива на каютата. Нямаше смут. Следователно не можеше да се каже, че е бил избягнат смут. Изобщо не е имало никакъв смут, защото в блажения мир, в който живееше той, нямаше място за такова нещо.

– Вие ги хипнотизирахте – пошушна му ухилен Кониг. – Момчетата са добри – отговори Мак Кой. – Имат добри сърца. Преживели са

усилни дни, работили са усилено и ще работят усилено до края.

Помощникът нямаше време да отговори. Гласът му затръби заповеди, матросите наскочаха да ги изпълнят и „Пирене“ бавно взе да възвива, докато носът се насочи към Макемо.

Вятърът духаше съвсем леко, а след залез слънце почти спря. Жегата беше нетърпима и хората напразно се мъчеха да заспят. Палубата беше толкова нагорещена, че не можеше да се легне на нея. Отровни пари се промъкваха през процепите, пълзяха като зли духове по палубата, прокрадваха се в ноздрите и гърлата на невнимателните и ги караха да кихат и кашлят. Звездите лениво примигваха на далечния небосвод; на изток се появи лунният диск и докосна със светлината си безбройните вълма, нишки и прозрачни облачета дим, които се усукваха, стелеха и виеха над палубата, извън борда и около мачтите и вантите.

– Кажете ми какво е станало с ония от „Баунти“, след като стигнали Питкеърн? – попита капитан Дейвнпорт, търкайки възпалените си очи. – В доклада, който съм чел, се казва, че изгорили кораба, но това било открито години по-късно. А какво е станало междувременно? Винаги ми е било интересно да узная. Това са били все хора с примка на шията. Имало е и туземци сред тях. И жени. Това ме кара да мисля, че е избухнала някоя свада.

– Наистина е имало свада – отвърна Маккой. – пътували лоши хора. При най-малък повод се карали за жените. Един от метежниците, Уилямс, изгубил жена си. Всички жени били таитянки. Неговата жена паднала от скалите, когато ловяла морски птици.

Тогава той отнел жената на един от туземците. Това разгневilo туземците и те избили почти всички метежници. Тогава спасилите се метежници избили всички туземци. Жените помагали. Освен това туземците се избивали един друг. Всеки убивал когото свари,

Страшни хора. Тимити бил убит от двама свои събрата туземци, както решили косите му в знак на дружба. Двамата били изпратени от белите. После белите ги убили. Жената на Тулалу го убила в една пещера, защото искала да се омъжи за бял. Много проклетни хора. Подир две години от туземците не останал нито един, а от белите останали само четирима: Иънг, Джон Адамс, моят праядо Мак Кой и Куинтъл. И той бил много проклет. Веднъж отхапал ухото на жена си само защото не му наловила, достатъчно риба.

– Ей, че проклетата сган! – възкликна Кониг.

– Да, много проклетата – съгласи се Маккой и спокойно продължи да гука за кръвопролитията и страстите на своите непокорни деди. – Моят

праядо избягнал смъртта, а после загинал от собствената си ръка. Научил се да прави дестилиран алкохол от корените на кордилината. Най-добрият му приятел бил Куиятъл и двамата пиели непрекъснато. Накрая Маккой полудял, вързал един камък на шията си и скочил в морето. Жената на Куинтъл, тази, дето ѝ отхапал ухото, също паднала от скалите и загинала. Тогава Куинтъл отишъл при Иънг и поискал жена му, после отишъл при Адамс и поискал и неговата жена. Адамс и Иънг се страхували от Куинтъл. Знаели, че ще ги убие. Затова двамата го убили с брадва. След това умрял и Иънг. С това се сложило край на всички сведи.

– И аз така мисля – промърмори капитан Дейвнпорт. – Адамс няма мал кого да убива.

– Да, сам бог отвърнал лице от тях – заключи МакКой.

Сутринта духаше съвсем слаб ветрец от изток, и капитан Дейвнпорт не можеше да напредва на юг, затова обърна кораба тъй, че вятърът да бие косо откъм левия борд. Капитанът се страхуваше от това ужасно западно течение, което толкова пъти му бе попречвало да се приюти в някое пристанище. Затишието продължи през целия ден и цялата нощ;

матросите, които вече получаваха намалена дажба сушени банани, роптаеха. Те все повече слабееха и се оплакваха, че от тази строга бананова диета имат болки в стомаха. През целия ден течението отнасяше кораба на запад и не подухваше никакъв вятър, за да може „Пирене“ да се насочи на юг. Към средата на първата вахта забелязаха кокосови палми на юг – качулатите им корени над водата показваха, че под тях има нисък атол.

– Това е остров Таенга – обясни Мак Кой. – Тази нощ ни е нужен вятър, иначе ще пропуснем Макемо.

– Къде се дяна тоя югоизточен пасат? – попита капитанът. – Защо не духа? Какво става?

– Причината са изпаренията от големите лагуни – такива има много в тия води – поясни Мак Кой. – Изпаренията обръкват установените въздушни течения. Дори обръщат вятъра в обратна посока и той духа на пориви от югозапад. Това е Опасният архипелаг, капитане.

Капитан Дейвнпорт се обърна към стареца, отвори уста и понечи да изругае, но се въздържа. Присъствието на Мак Кой беше упрек срещу богохулствата, които се въртяха в главата на капитана и бяха готови да изхвъркнат от устата му. През всички тези дни, докато бяха заедно, влиянието на Мак Кой растеше. Капитан Дейвнпорт беше морски властелин, не се боеше от никого, никога не сдържаше езика си, а ето че сега

не можеше да изругае в присъствието на този старец с женствени кафяви очи и гълъбов глас. Като осъзна това, капитан Дейвънпорт остана изумен. Този старец беше просто семето на Мак Кой – Мак Кой от „Баунти“, бунтовникът, избягал от бесилото, приготвено за него в Англия, онзи Мак Кой, който беше символ на злото в онези далечни дни на кръвопролития, похот и страшна смърт на остров Питкеърн.

Капитан Дейвънпорт не беше религиозен, но в този миг изпита непреодолимо желание да се наведе в краката на стареца и да му каже... и той не знаеше какво. Това беше по-скоро чувство, което го разтърси, а не свързана мисъл и той смътно съзнаваше колко е недостоен и нищожен пред този човек, чист като дете и нежен като жена.

Разбира се, капитанът не можеше да се унижи по такъв начин пред очите на подчинените си. А пък и гневът, който го подтикваше да ругае, все още бушуваше в него. Изведнъж той удари стената на каютата със стиснат юмрук и извика:

– Слушайте, стари човече, аз няма да се дам. Този архипелаг ме заблуждава и разиграва като някой глупак. Но аз няма да се дам. Ще карам кораба, ще карам, ще карам, ще карам, докато го измъкна от тия води и намеря пристан за него, та ако ще и до Китай да стигна. Дори всички да избягат, аз ще остана на кораба. Ще му дам да разбере на тоя Туамоту. Няма да се оставя. Добър си ми е корабът и аз ще остана на него, докато има дъска, на която да стъпя. Разбрахте ли?

– И аз ще остана с вас, капитане – каза Мак Кой.

През нощта от юг задуха лек променлив вятър. Побеснелият капитан на кораба с огнения товар все наблюдаваше и изчисляваше колко ги е отклонило западното течение и току се потулваше някъде да изругае тихо, та да не го чуе МакКой.

Утрото пак. им разкри палми на юг.

– Това е подветрената страна на Макемо – каза Мак Кой. – Катиу е само на няколко мили в западна посока. Може да стигнем дотам.

Но течението между двата острова ги отнесе на северозапад и в един часа следобед те видяха палмите на Катиу да изникват над морето и после пак да изчезват в него.

След няколко минути, тъкмо когато капитанът бе открил, че друго течение, откъм североизток, грабна кораба, наблюдателите на мачтите зърнаха палми на северозапад.

– Теза е Рарака – рече Мак Кой. – Не можем да стигнем до него без вятър. Течението ни отнася на югозапад. Но трябва да следим. Няколко мили по-нататък минава едно течение на север, което после завива на

северозапад. То ще ни отдалечи от Факарава, а Факарава е място, където „Пирене“ може да хвърли котва.

– Нека ни отдалечава, мам... колкото си ще – кипна капитан Дейвнпорт. – Каквото и да стане, ще намерим къде да хвърлим котва.

Но напрежението на „Пирене“ стигаше връхната си точка. Палубата беше толкова нагорещена, че

трябваше само още няколко градуса, за да избухне, в пламъци. На много места дори дебелият подметки не можеха да предпазят матросите и те бяха принудени да подскачат, за да не си изгорят краката. Всички до един бяха с възпалени очи, кашляха и се давеха като туберкулозни. Следобед свалиха и приготвиха лодките. Сложиха в тях последните няколко пакета сушени банани, както и уредите на капитана и помощниците му. Капитан Дейвнпорт

сложи дори хронометъра в баркаса, опасявайки се, че палубата всеки миг може да пламне. Цяла нощ не можаха да се отърват от този страх;

г при първите лъчи на зората, с хлътнали очи и мъртвешки лица, те се взираха един в друг, сякаш Изненадани, че корабът все още е цял и те все още са живи.

Капитан Дейвнпорт оглеждаше палубата, като вървеше бързо, ту подскачаше, което никак не подходеше на положението му.

– Всичко е вече въпрос на часове, ако не на минути – извести той, като се върна на юта. От мачтата долетя вик: „Земя!“ От палубата земята не се виждаше и Маккой се качи на мачтата, а капитанът използва това, за да излее в псувни част от набраната в сърцето му мъка. Но една тъмна ивица във водата в североизточна посока го накара да прекъсне псувните. Тя не се дължеше на внезапен порив, а на обичайния вятър – пасатът, който беше спрял, а сега духаше с осем румба разлика от нормалната си посока, но все пак духаше.

– Дръж към вятъра, капитане – каза Мак Кой, и слезе на юта. – Това е източният край на Фарава, ще минем през входа при страничен вятър, вдигнати платна. След един час кокосовите палми ма ниският остров се виждаха от палубата. Всички изпитваха тягостното чувство, че корабът всеки миг може да пламне. Капитан Дейвнпорт нареди да спуснат трите лодки зад кърмата и във всяка от тях да се настани по един матрос. „Пирене“ се плъзгаше покрай брега – само на някакви си четиристотин ярда от самия прибой.

– Пригответе се да обърнете, капитане – предупреди МакКой. След минута пръстенът на сушата се разтвори,

разкривайки тесен вход и зад него лагуна – голямо огледало, тридесет мили на дължина и три на ширина.

– Хайде, капитане.

За последен път рейте на „Пирене“ описваха дъга – корабът се подчини на кормилото и се насочи към входа. Едва бяха направили завоя, когато всички матроси и помощникапитани се хвърлиха към юта в панически ужас. Нищо не бе се случило, но те очакваха нещо да се случи. Не биха могли да кажат защо. Просто чувствуваха, че нещо ще се случи. Мак Кой тръгна напред да заеме място на носа, та корабът да влезе под негова команда в лагуната; но капитанът го сграбчи за ръката и го завъртя.

– Командувайте оттук – каза той. – Опасно е да се прекосява палубата. Какво става? – попита той след миг. – Стоим на едно място.

Мак Кой се усмихна.

– Вървим срещу течение, което има скорост седем възла, капитане – рече той. – Последница от оттичането на отлива през входа.

След още един час „Пирене“ едва бе изминал собствената си дължина, но вятърът започна да се усилва и корабът се понесе напред.

– По-добре някои да слязат в лодките – изкомандува капитан Дейвнпорт.

Думите му още не бяха отзвучали и матросите вече се готвеха да изпълнят заповедта, когато палубата в средната част на кораба хвъркна сред пламъци и дим към платната и мачтите – части от нея се загнездиха там, а останалото падна в морето. Вятърът духаше по борд и само това спаси хората, скупчени на кърмата. Те се втурнаха презглава да слязат в лодките, но гласът на Мак Кой, излъчващ дълбоко спокойствие и безкрайно търпение, ги спря.

– Не се тревожете – каза той. – Всичко е в ред. Някой да свали юнгата, моля.

В уплахата си кормчията бе оставил шурвала и капитан Дейвнпорт скочи и стисна ръкохватките тъкмо навреме – иначе течението щеше да грабне кораба и да го блъсне в брега.

– Заемете се с лодките – каза капитанът на Кониг. – Скъсете буксирното въже на едната, така

че,тя да дойде точно под кърмата... Като се прехвърля през борда, да мога да скоча право в нея. – Дайте още половин румб, капитане – разнесе се гласът на Маккой. Капитан Дейвнпорт трепна. Мислеше, че вече е края на кораба. – Да, още половин румб. В средата корабът представляваше открита разтопена пещ, бълваща огромни облаци дим, които

се боричгаха високо над мачтите и напълно закриваха половината му част. Приютил се до бизанвантите, Маккой още продължаваше да изпълнява трудната си задача – да направлява кораба в този сложен прохот. Мястото, където бе избухнал, огънят пълзеше към кърмата. Внушително издигащите се платна на гротмачтата лумнаха и изчезнаха зад завеса от пламъци. Макар да не виждаха предните платна, капитанът и Маккой знаеха, че те все още вършат работа.

– Дано само не изгорят всички платна, преди да сме влезли в лагуната – въздъхна капитанът.

– Ще влезем – успокои го Маккой с огромна смиреност. – Имаме много време. Положително ще влезем. А вмъкнем ли се веднъж, ще обърнем кърмата към вятъра – така хем димът няма да идва към нас, хем огънят няма да се разпространи към кърмата.

Един огнен език се втурна по бизанмачтата, прехвърли се жадно към най-ниските платна, но не успя да ги достигне и изчезна. Отгоре полетя горящо въже и падна точно на врата на капитан Дейвнпорт. Той подскочи като ужилен и светкавично махна нахалния огън от себе си.

– Какъв курс държим, капитане?

– Северозападзапад.

– Дръжте западсеверозапад. – Капитан Дейвнпорт завъртя шурвала и приведе кораба в дадения курс.

– Западсевер, капитане.

– Да, извием на север.

– А сега запад.

Навлизайки в лагуната, „Пирене“ бавно, румб, по рунб, описа дъга така, че вятърът сега духаше кърмата; и румб по румб, с такава спокойна увереност, като че имаше хиляди години пред себе си,

навлизаше в лагуната. Д Мак Кой напевно определяше курса. – Още един румб, капитане. – Да, един румб.

Но Капитан Дейвнпорт обърна няколко ръкохватки, после внезапно върна малко шурвала, за да изправи курса. – Дръжте така.

– Държа така – точно.

Макар че сега вятърът духаше в кърмата, капитан Дейвнпорт беше принуден да хвърля коси погледи към компаса и да пуска шурвала ту с едната, ту с другата ръка, за да потърка или предпази изприщените си бузи. Брадата на Мак Кой се пърлеше и свиваше. Миризмата удари капитана в носа и го накара да се обърне и да погледне с неочаквана загриженост. Капитан Дейвнпорт пускаше от време на време някоя от ръкохватките, за да потърка изприщените си ръце о панталоните. Огнена

струя грабна всички платна на бизанмачтата и принуди двамата мъже да се наведат и да закрият лица.

– Сега – каза Мак Кой, като хвърли поглед към ниския бряг – четири румба към вятъра, капитане, и после го остави.

Късове и парчета от горящи въжета и платна падаха около тях и върху тях. Катраненият дим от едно тлеещо в краката на капитана въже го накара да се закашля до припадък, но той не изпусна шурвала.

„Пирене“ удари на дъно с вирнат нос, повлече се напред и спря. От удара се посипаха горящи отломки, които паднаха около тях. Корабът пак се придвижи напред и удари втори път. Потроши крехките корали под кила си, плъзна се още малко и удари трети път.

– На борд – изкомандува Мак Кой. – На борд, нали? – добави той меко след малко.

– Корабът не иска да отговори – отвърна капитанът.

– Нищо. Ето че завива. – Мак Кой се взря през борда. – Чист, бял пясък. По-добро не може да се желае. Чудесен пристан.

Когато „Пирене“ възви и вятърът вече не биеше отзад, страшен дим и пламъци връхлетяха къмата. Капитан Дейвнпорт остави шурвала със свито

от болка сърце. Хвана се за фалината на лодката, която бе досами къмата, сетне потърси с поглед МакКой – той се бе отдръпнал встрани, за да го Пропусне да мине.

– Първо вие – извика капитанът, сграбчи го за рамото и едва не го изхвърли през борда. Но пламъците и димът бяха вече толкова страшни, че той го последва незабавно – двамата се запуснаха по въжето и слязоха едновременно в лодката. Без да чака заповеди, морякът на носа срязва алината с ножа си. Веслата, готови за действие, се забиха във водата и лодката се стрелна напред.

– Чудесен пристан, капитане – промълви Маккой и хвърли поглед назад.

– Да, чудесен пристан, за който трябва да благодарим на вас.

Трите лодки бързо приближаваха белия бряг от корали, а зад него, в края на палмова горичка, се виждаха няколко сламени къщи и двайсетина възбудени туземци, зяпнали с широко отворени очи садата, която бе намерила бряг.

Лодките заораха в пясъка и хората наскочаха на брега.

– А сега – рече Мак Кой – трябва да се погрижим за връщането си в Питкърн.

КРАЙ

Jack London
The Seed of McCoy, 1908

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2227>]